Nyhedsbrev fra Karen Ingrid i Dansk-Ugandisk Venskabsforening DUFA.

Projektbesøg hos Plants and Health Cooperative Society (PHCS).
I går kørte landbrugsmedarbejderen, Prisca og jeg til Atope, der ligger på den anden side af Apac. En lidt lang tur for min gamle ryg bag på en motorcykel. Det gik fint i går, men kan godt mærkes i ryggen i dag.

Formålet var at besøge Aero Nyero, som betyder 'Tid til Smil'. Det er en ny medlemsgruppe i PHCS, som Dansk-Ugandisk Venskabsforening (DUFA) har samarbejdet med i mange år.

Vi mødte gruppens træner i hendes hjem, men desværre havde hverken hun eller resten af gruppen hørt at vi skulle komme. Sekretæren hos PHCS havde aftalt mødet med formanden, og hun var gået til begravelse uden at orientere resten af medlemmerne. Træneren foreslog dog selv, at hun prøvede at få fat i nogle få medlemmer.

Alle grupper, der er tilknyttet PHCS, har valgt en intern træner – en der har lidt mere uddannelse end de øvrige, og som kan tale engelsk. De fleste trænere er derfor unge mænd, men denne gruppe, som overvejende består af kvinder, har valgt en moden kvinde. Desværre har gruppen meldt sig ind, efter de øvrige trænere havde afsluttet de fleste af deres kurser, så denne gruppe og træneren har måttet nøjes med Priscas introduktion til emnerne. Torsten, vores agroforestry expert fra Danmark, har dog også besøgt gruppen, endda to gange.

'Village Saving and Loan Association'
Vi satte os under skyggen fra mangotræerne og var forberedt på at vente, men så fik vi en god ide. En anden gruppe, LARUDA, mødes i deres 'Village Saving and Loan Association' (VSLA), hver fredag eftermiddag, og der var ikke langt til deres mødested. Vi ringede til formanden, Geophry, og jo, de havde møde, og vi var velkomne. Op på motorcyklen igen og afsted.

På LARUDAs mødested sad omkring 35 kvinder og 5 mænd med deres kasse til opsparingen. En af de få mænd sad med kassebogen og var i gang med at indføre den ugentlige opsparing fra medlemmerne i bogen. De fleste kom med 5000 sh. Det svarer til 2 ½ kg majsmel eller lidt mindre end ½ kg kød. Nogle kom også med større beløb. En kvinde stemplede i det enkelte medlems bankbog. En stjerne for hver 5000 sh. En anden kvinde holdt styr på kassebeholdningen. Efter alle havde afleveret deres opsparing og fået deres stempel, var det tid til at dele lån ud og tage mod afdrag på

tidligere lån. Til sidst betalte alle 500 sh. til en social fund, som kan deles ud til dem, der behøver. Denne gruppe har gennemgået en bemærkelsesværdig udvikling de sidste år. Før bestod den af nogle få mænd med relativt meget jord, som dyrkede soja til kooperativet. Sidste år, da jeg besøgte gruppen, var den blevet udvidet med 10-15 kvinder og de havde de startet opsparing, men der var ikke helt styr på det. Nu har de fået styr på ind- og udbetalinger, og de havde haft en god sum at dele ud af ved juletid, hvor de får indbetalingen retur med renter. Lånerne betaler 5% hver 3.måned i rente.

Indsamling og opsparing

pengekasse

Alle de andre grupper, som jeg har besøgt sparer op. Alle grupper siger også, at de samarbejder om landbrugsarbejdet, og nogle grupper samarbejder også om salget. Det ser ud som vores bottom up approach virker.

Prisca luer bed med små træer på PHCS's center

Økonomiske problemer og hvordan det bliver tacklet.

PHCS tog for nogle år siden initiativ til et landbrugskooperativ, hvor PHCS solgte høsten på vegne af bønderne. Imidlertid var der for mange, der ikke betalte deres lån tilbage. De fik frø på betingelse af at frøene blev betalt tilbage med renter, når PHCS

hentede høsten, men når PHCS kom for at hente høsten havde mange medlemmer solgt til anden side, og havde derfor ingen frø tilbage til at betale gælden med.
De andele, som medlemmerne havde betalt, og som var blevet brugt til at købe frø for, blev på den måde forvandlet til udestående gæld.

Tørke og et år, hvor priserne faldt, efter at bønderne var blevet betalt med penge PHCS havde lånt, bidrog yderligere til de økonomiske problemer, da PHCS mistede den kapitalindsprøjtning til opkøb, organisationen havde fået gennem et banklån på 30 mill. Ush. (60.000 D.kr.).

Ud over fattigdom og gæld hos bønderne bidrager det til gældsproblemerne, at mange bønder forventer gennem NGO projekter er at få gratis frø, som de tidligere gjorde gennem NGO'erne, og som regeringen stadig uddeler ind i mellem til de heldige. De har ikke i tilstrækkelig grad set kooperativet som deres egen forretning.

De stærke kvinder.
Imidlertid giver PHCS ikke op så let. Vi har erkendt, at for mange bønder – især mænd! - ikke i tilstrækkelig grad tog ejerskab til kooperativet. Også mændene i ledelsen af PHCS har erkendt at låne-spare grupper, som meget er, og især har været, en kvindeaktivitet, er en god ide. Pengene i kassen er meget konkret gruppens egne, og de forfølger selv skyldnere. Det ser også ud at være blevet accepteret, at det er en god ide at hjælpe hinanden med landbrugsarbejdet og på den måde lære af hinanden og hjælpe dem, der er bagefter med landbrugsarbejdet. Vi har konkret kunnet se, at de grupper, der samarbejdede om at så og lue, havde flere kilogram at sælge. Også her er det kvindegrupperne, der er gået foran.

De små nye kooperativer skyder frem.
Planen er nu, at den enkelte gruppe selv skal danne et kooperativ. Det kræver en vis andelskapital, at blive godkendt som kooperativ, og den kapital skal de bygge op i deres opsparingsgrupper. 3-4 grupper er allerede ret langt i dette forløb. Andre har bare etableret spare- lånegrupperne, og nogle af dem sælger allerede sammen uden at være et godkendt kooperativ. Vi tror nu på denne bottom up approach. Afstanden til PHCS's kontor var for stor til, at der kunne opbygges tillid. Grupperne skal nu selv sælge deres høst, men PHCS vil arbejde på at skaffe gode købere til dem, og håber på en indkomst i form af en kommission af salget.
LARUDA er endnu ikke begyndt registreringsprocessen, men vil gerne sælge som gruppe og ser gerne at PHCS skaffer dem en god opkøber. Efter besøget hos LARUDA vendte vi tilbage til Aero Nyero, som ligeledes sparer op, og gerne vil sælge, hvis PHCS skaffer en god køber. Som ny gruppe har de dog endnu ikke forstået, at ideen er at grupperne skal bygge på egne ressourcer. De har en masse

forventninger om, at PHCS og DUFA giver frø, gødning osv. Ærgerligt at de gik glib af træningen.

Prisca og jeg rullede hjem til Aduku mens mørket sænkede sig. Prisca styrede dygtigt uden om køer, der krydsede vejen og mørkelagte cyklister og fodgængere, så kl.20 kunne jeg stille mig under bruseren på min sorte badepose, der havde hængt til opvarmning ude i solskinnet, og få et tiltrængt brusebad.

Karen Ingrid ved et lille appelsintræ, som vores projekt har givet sidste år for at fremme agroforestry med træer og afgrøder sammen.

Venlig hilsen fra Karen Ingrid i Aduku.